

BAL-TAM

Türklük Bilgisi

1

**Prizren
2004**

BULGARİSTAN TÜRK ŞİİRİNDE ATATÜRK

Sabri ALAGÖZ

Atatürk Bulgaristan ve Bulgar toplumu ile kurduğu dostluğun ilk adımlarını 1913 – 1915 yılları döneminde başkentimizde ataşemiliter olarak görev aldığı günlerde atmıştır. Bulgar aydınları ile dostluğunun temellerinde ise Prof. Dr. Stefan Kirov bulunmaktadır ki, o genç Türklerle ilişkisi olan nadir Bulgar toplumcularından biridir. Mustafa Kemal de Genç Türklere dahildir. Prof. Kirov'un evinde Bulgar cephesinde savaşıyan iki düşman, Mustafa Kemal ile General Stilyan Kovaçev karşılaşır. Bir gerçek var ki, Mustafa Kemal'in Sofya'da ataşemiliter olarak kaldığı yıllar, Türkiye ile Bulgaristan ilişkilerinden Balkan Savaşından ve Birinci Cihan Savaşı başlarındaki yıllarda ilginç sayfalar oluşturmaktadır. Yine bu yıllarda Bulgar Ordusu sabık Genel Kurmay Başkanı General Jekov da Savunma Bakanlığı'nda Mustafa Kemal ile gizli görüşmelerde bulunmaktadır. Atatürk, 1912 ve 1913 yıllarında Balkanlar'da olup biten tüm askerî olayları fevkalade bilen bir kişidir, ki o yüzden de Bulgar halkının Neuilly Antlaşması'ndan uğradığı hayal kırıklığını tamamen paylaşmaktadır. Ruhça liberal olan Mustafa Kemal şunu iyi algılamaktadır ki, Türkiye Avrupa tarafından tek komşu Bulgaristan bakımından arkasını sağlamalı, bel bağlamalıdır, hatta ulusal ülkülerini gerçekleştirebilme hususunda askerî yardımı bile aramalıdır.

Mustafa Kemal'in de sık ve güvenilir biçimde gelişebilmesi, iki ülke arasında dostluk ilişkileri olmadığında mümkün değildir. Mustafa Kemal, Bulgar halkının dinamik gelişiminden hayranlık duymaktadır. Çünkü Bulgar halkı 40, 50 yıl içerisinde yaşamın tüm dallarında büyük ilerleme kaydetmiştir.

Atatürk daha Sofya'da iken yeni bir Türkiye'ye ilişkin hayaller kurmaktadır. Kr. Naumov'un ifadesince, o zamanki binbaşı: "Türk Ordusunun başına geçip başkomutan olmayı son derece arzu ediyorum, ki

Türklere ve yabancılara Türkiye'nin nasıl savaştığını ve nasıl idare edilmesi gerektiğini göstermek istiyorum!" demektedir. Ve ancak yedi yıl sonra Mustafa Kemal'in emeli gerçekleşmektedir. İlk askerî başarılarını 1915 yılı sonlarında Çanakkale'de İngilizler'e karşı elde etmiştir. Atatürk ve emrinde bulunan erleri bütün dünyaya nasıl savaştığını ve vatan uğruna nasıl şehit olduğunu göstermişlerdir. Profesör Petko Stoyanov'un ifadesine göre "... Atatürk, eski Türk İmparatorluğu üzerine ayaklanan aç, susuz, fakat yüce önderin emirlerini yerine getirebilmek için ölüme hazır olan erlerin yardımı sayesinde yepyeni bir Türkiye kurmuştur." Ve 29 Ekim 1923 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti ilan edilmiştir.

Başta Atatürk olmak üzere halkının savaş meydanında olduğu gibi, yeni Türk devletinin, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda eriştiği başarılar nice kimseler tarafından büyük sevinçlerle karşılandı. Hatta Varna, Burgas, Razgrad vb. şehir ve köylerin sakinleri orduya ve Türk halkına yardım ettiler. Ve Cumhuriyetin ilânı ve Mustafa Kemal Paşa'nın Büyük Millet Meclisi'ne Başkan seçilmesi ile ilgili kutlama telgrafları gönderdiler. O da, kendi tarafından bütün bunlara son derece dikkatli ve nezaketli, saygılı minnettarlık cevapları çevirdi.

Mustafa Kemal ile Bulgaristan Türk ahali arasında karşılıklı sevgi ve saygının kaydadeğer ön nedenleri vardır. Mustafa Kemal Türkiye'nin Bulgaristan elçiliğinde görev aldığı günlerde Türk ahalesinin yoğun olduğu bölgeleri sık sık ziyaret etmektedir, ünlü aydınlarla, milletvekilleriyle, işadamlarıyla vb. kimselerle görüşüp konuşmaktadır. Örneğin, o, Plovdiv Türkleri'ne misafirlğe gider, onlar da onu zamanının en lüks otelinde misafir ederler. Bu münasebetle verilen ziyafete Plovdiv valisi, ordu komutanı ve Şehir Belediye Başkanı da katılmıştır. Bu da gösteriyor ki, Mustafa Kemal toplumun önde gelen Bulgarları tarafından da saygı ve hürmetle karşılanmaktadır.

Mustafa Kemal daha sonra Pleven'i ziyaret etmektedir. Orada da şarkılarla, marşlarla karşılanmıştır. Varna rüştiye öğrencileri ve Pleven ilkokul öğrencileri onu özel karşılamak amacıyla tren garına getirilmişlerdir. Burada Mustafa Kemal Veliko Tırnovo, Gabrovo, Varna, Kazanlık şehirlerini ziyaret eder, oradan da dinlendirilmiş erik rakısı ile anılmış Köstendil şehrine devam eder.

Birkaç zaman sonra yeni bir ziyaret düzenlenir. Bu defa Pleven ve Nikopol misafirlği gerçekleştirilir. Küçük bir gemiyle de Vidin'e devam edilir, oradan da Sofya'ya dönlür.

Mustafa Kemal Deliorman Türkleri ziyaretini asla unutmamaktadır. Oranın erkek ve kadınlarına ilişkin izlenimlerini Türkiye'ye döndüğünde de alenen sık sık dile getirmeden geçememiş, onlardan gururla söz etmiştir. Misafirlik esnasında ovada 125 yaşını çoktan aşmış olan bir ihtiyara tesadüf eder. O ihtiyar ise böyle beklenmedik bir misafiri görünce, beş on adım ötede bulunan bir başka beyaz sakallıya, gelenek üzere bir Türk kahvesi yapmasını rica eder (ikinci yaşlı ise birincinin 90 yalarındaki oğludur ve misafire kahve ikram ederler. Atalarımızdan kalan “Bir fincan kahvenin 40 yıl hatırı vardır” ki biz onun devamını getirmek isteriz. Mustafa Kemal yıllar sonra muhabbet esnasında “Türk böyle olur. Ne kadar insancıldı, misafirperverdi onlar (Deliorman Türklerini gözönünde bulundurarak). Kadınları da ne kadar narin, ne kadar nazikti.” demektedir.

O, bu sözlerle sanki kendinin de Rumeli kökenli olduğunu anımsatmak ister etrafındakilere. Velhasıl, diyebiliriz ki, Mustafa Kemal Bulgaristan'dan edindiği anıları kalbinin en derin köşelerinde gizlemiştir, hem de Türk, Bulgar farkı yapmadan.

Mustafa Kemal Atatürk'ün halk ozanı Haydar Baba (Haydari) (d 1871, Varnentsi, Tutrağan) tarafından da özellikle Türkiye'de birkaç defa ziyaret edilmesi bir rastlantı değildir. Halk ozanı tutucu görüşlerine rağmen Türk ulusunun büyük evladı Atatürk'e sevgi ve saygılarını bildirmek niyetiyle onu ziyaret etmiş ve şereflendirmiştir. Bu bilgileri Prof. Şükrü Elçin'in “Bulgaristan Türkleri'nin Kültürü” eserinden edinmekteyiz.

Atatürk Bulgaristan Türk şiirinde sonsuzluğa dek yerini almıştır. Nice şairler onu överek göklere çıkarmaktadırlar, ululaştırmaktadırlar. Türk ordusunun başkomutanı olarak onun kahramanlığını, yiğitliğini dillere destan etmektedirler.

Bu şairlerden birisi de Kırçalı'ya bağlı Oreşnitsa (Hasımlar) köyünde 1840 yılında dünyaya gelmiş olan şair Ferhat Yusuf'tur. 92 yaşında Tanrı'nın rahmetine kavuşan şair hakkında ilk bilgiyi Salih Baklacı'nın hazırlamış olduğu “Dünyayı Sirtında Taşıyan Adam” derlemesinde buluyoruz. Derleme “Ziya” ve “Rumeli” gazeteleri sayfalarında yer almış ozanın 23 şiiri içermektedir.

Şair Ferhat 20 ağustos 1922 tarihinde eski Türk alfabesince yazılı küçük bir kitap yayımlar. Burada “Vatan Destanı”, “Birinci Cihan Savaşı Destanı”, “Cehalet Destanı” ve “Mustafa Kemal Paşa Destanı” yer almaktadır. Eserlerin kaleme alınması, olaylara yaklaşım açısı, içerik ve betimleme bakımından şair Ferhat'ın hiç de rastlantı bir şair olmadığı ortaya çıkar. O, özel ve etraflı kültürel hazırlığa sahip bir kişi olarak sahnede yerini

almaktadır. Edirne ve İstanbul'da öğrenim görmesi boşa gitmemiştir. Şair, politik olaylar ve toplumsal süreçlere ilişkin keskin ve açık bir görüşe sahiptir. Özellikle, "Mustafa Kemal Paşa Destanı" Yunanistan'ın Türkiye topraklarını, Anadolu'yu istilaya giriştiği dönemin ilk günlerinde kaleme alınmış olsa gerek. İnsani açıdan, yaşam deneyi zengin bir kişi olarak olayların ayrıntılarına inmeyi, onları tahlil etmeyi, gerçeklere ayak uydurmayı son derece iyi bilen bir şairdir. Şair, Türkiye yeryüzünden silinip gidecektir, diyen dönemin Çörçil, Kığner, Edvard Grey, Loyd Corc gibi ünlü politikacılardan, devlet adamlarından daha basiretli, daha ileri görüşlüdür. Bizim açımızdan sevinçle, onların açısından esefle belirtmek gerek ki, talih onlarla alay etmiş olmaktadır. Çünkü Türkiye halkının başında Mustafa Kemal Atatürk bulunmaktadır. Savaştan yenik değil galip çıkmak için elden geleni esirgemeyen bir kahramandır. Şair Ferhat Türk ulusunun Mustafa Kemal Paşa yönetiminde ölüm kalım savaşında galip gelmek için kararlı olduğunu uzaktan sezmektedir, özgürlük, bağımsızlık onlardan yanadır, onların elindedir. Onun için de şair 14 dörtlükten oluşan destanın her dörtlüğünün sonunda "Aman Mustafa Kemal kurtar vatanı" diye yinelemektedir. Türk halkının yüce evladı ne kendini, ne şairi, ne de ulusunu utandırmaktadır, ölüm kalım savaşından galip çıkmaktadır.

Gururla belirtmek gerekir ki, bir Rodoplu, Kırcalı ilinden bir şair daha geniş ileri görüşlülüğe sahiptir. Şair Atatürk'ün dahiliğini çok uzaklardan sezerken düşmanları bunu ancak cenaze töreninde dile getirirler.

İngilizlere göre, Anafarta çıkartması kusursuzca hazırlanmıştır, tüm ayrıntılarıyla düşünülmüştür, zafer ellerinde asla kalamaz, ama öte yandan Atatürk savunması ise buna karşı koymanın alâsını düşünmüştür, zafer plânını hayalleri bile şaşırtıcı bir biçimde hazırlamıştır. Ünlü Türk şairi Mehmet Akif Ersoy'un betimlediği gibi, yerden gökten, havadan sudan ölüm yağdığı, ölüm fıskırdığı böyle bir anda düşmana karşı koymanın çıkış yollarını bulmuştur.

Şair Ferhat'ın 14 dörtlüğü geçmiş, o gün ve yarınlar üstüne son derece derin anlamlı dizeler içermektedir. Tarihin sayfalarını da gözden geçirmeyi unutmayan şair bir zamanlar Bulgarlarla Yunanlılar arasındaki savaştan söz etmektedir. Yunanlılar'ın Bulgar askerlerinin hemen hemen tümünün gözlerine mil çekmelerini anımsatmaktadır ki, onlar yalnız Türkler'in değil, aynı zamanda Bulgarlar'ın da düşmanıdır. Şairin mantıki ifadesince Mustafa Kemal Paşa'ya yalvarış hem Bulgarlar'ın, hem de Türkler'in kurtuluşuyla ilgilidir. Destanın müellifi Mustafa Kemal'i hiç almaya davet etmemekte,

adaleti, İslâmiyet'in haklarını savunmaya davet etmektedir. Fransa, İngiltere ve İtalya'nın desteği ile savaşa atılan Yunanistan ordusu Türkiye topraklarından rezilce kovulmuştur.

Şair Ferhat bütün Türkiye halkına ve onun sadık ve dahi evladı Mustafa Kemal Paşa'ya hasrettiği bu destanda kitlelerin kolayca anlayabileceği, kavrayabileceği, basit şiir öğelerine başvurmuştur. İngiliz Başbakanı David Loyd Corc'un ifadesince "... Asırlar böyle dehaları nadir yetiştirirler. Talihsizlik bu ya, bu dahi Türk halkını, Türk ulusunu mutlu etmiştir" (Mustafa Kemal Atatürk ve Ulusal Kurtuluş Tarihi, 1958, s. 508)

Yanlış anlaşılmasın ama, Mustafa Kemal Atatürk bu veya şu anlamda Bulgaristan'daki Türk azınlığını da mutlu etti. O yüzden de Bulgaristanlı Türk şairlerinin bir çoğunun eserlerinde Atatürk'ün siması en iyi bir şekilde canlandırılmaktadır. Atatürk'ün ölümsüzleştirilmesi görüldüğü gibi, daha Yunan saldırıları başlar başlamaz, istilacılara karşı yürütülmeye başlanan savaşın ilk anlarında konu olmuştur. Atatürk'ün derin inancı 1922 yılı gözünde gerçekleştirilmiştir. İstilacı saldırgan ordu mezarını Ege ve Akdeniz'de bulmuştur.

Atatürk ilke ve vasiyetlerinin bir başka yanlısı ve savunucusu Hasip Ahmet Saffeti (Aytuna) dir. O, 1895 yılında Vidin'de doğmuş ve 1980 yılında Türkiye'de Allah'ın rahmetine kavuşmuştur. Hasip Ahmet bir zamanlar Osman Pazvantoğlu'nun kendi başına hanedan kurduğu Vidin şehrinde faaliyet yürütmeye başlar. Pazvantoğlu burada büyük bir cami, kütüphane inşaa ettirir. Caminin minaresinin tepesine de yarım ay yerine bir kalp kondurur. Hasip Ahmet buranın geleneklerinden yararlanarak kısa zamanda Türk aydınları arasında liderliğe yükselir. Vidin Türk ahalisinin kültürel gelişimi hususunda ilham, birlik ve beraberlik kaynağı halini alır.

Mustafa Kemal'in Sofya'da ataşemiliter olarak görev alması Hasip Ahmet'i de etkilemektedir. Biçimlenmekte olan genç yenilikçiliği Mustafa Kemal'den öğrenmektedir. Hasip Ahmet Türk dili öğretiminde yenilikler taraftarıdır. O, 1919 yılında Stara Zagora'da (Eski Zağra) Türk öğretmenlerinin düzenledikleri kongrede anadilinin modern öğrenimi, yeni metot, yeni öğretmen, yeni ders kitapları, plan ve programlar hazırlanması sorunlarını olanca ciddiyetiyle ortaya atmıştır.

Türk aydınlarının lâik eğitime ve Atatürk'ün yeniliklerine olan desteği Aleksandır Tsankov hükümetinin hoşuna gitmemiştir. "Vatanı müdafaa" örgütü de durumdan hoşlanmamıştır. Sözkonusu örgüt Türk okullarına, camilere Türk kültür mirasına olumsuz bakmaya başlar, Türk aydınlarını izlemeye koyulur, Atatürk taraftarları ise vatan ve millet haini olarak ilân

edilirler. Böylece Atatürk taraftarları, yeni kurulmuş olan Türkiye Cumhuriyeti'ne iftira yağdıranlara karşı çıkanlar şu veya bu yoldan Türkiye'ye göç etmeye mecbur edilmektedirler. Osman Nuri Peremeci, Mehmet Masum, Abdullah Meçik, Mehmet Behçet, Bekir Sıtkı, Mustafa Şerif Alyanak vb. kurtuluş çaresini Türkiye'ye göçte bulmuşlardır. Onlar eli kalem tutan, aynı zamanda konuşmasını bilen kimselerdir. Öyle ki, onlar Türkiye'de de Atatürk'ün ilke ve vasiyetlerini savunmaya devam etmişlerdir. ("Tuna" Dergisi, s. 20-21, Temmuz – Ağustos 1998)

Atatürk'ün ülküleri en geniş, en kapsamlı ve zamanı için en başarılı biçimde şair ve gazeteci Mehmet Behçet Perim (d. 1896 – ö. 1965) dile getirilmiştir. O, Rodoplar'ın Nevrokop'a bağlı Satovça köyündendir. Ahali, Kocabalkan, Bulgaristan, Tuna Boyu, Altın Kalem dergilerini yayımlamıştır. Sofya, Oryahovo, Razgrat, Pleven onun bu uğurdaki çalışmalarına tanık olmuşlardır. Faal gazeteciliğinden dolayı (1920'den 1927'ye kadar) Türkiye'ye göçe mecbur kalmıştır. Atatürk'e hasrettiği şiirinde şöyle demektedir:

*Aleme bir bak, namını takdis ediyorlar,
Azmindeki kudretine düşman bile şaşı
Ervan-ı Şahidan seni tebci ediyorlar.
Alemde salahın biricik aşığısın sen,
Kurtarmak için yurdunu yaptın kara medfen
Öğrendi bu dünya YAŞAMAK DERSİNİ senden.*

Bir gerçek var ki, onun erleri hayattan önce vatan uğruna ölmeyi öğrendiler, halk için şehit düşmeyi öğrendiler, mantıki olarak da diyebiliriz ki, hayatı savunmasını ve gelecek nesiller adına ölmesini bilen bir ulus asla ölmez, yok olmaz. O sonsuzluğa dek yaşamını sürdürür. Öyle ki, İngiliz Başbakanı Lloyd Corc'un "Türkiye dünya sahnesinden inecektir" sözleri gerçek dışı bir şeydir. Bilakis 29 ekim 1923 tarihinde yeni devlet Türkiye Cumhuriyeti doğar, onun doğumu ise Mustafa Kemal Atatürk düşüncesinin ölümsüzlüğü demektir.

Oğuz Peltek namıyla bilinen Mustafa Halim, Bulgaristan Türkleri'nin en önemli, en belirli kültür, sanat, eğitim ve politika temsilcilerindedir. 1910 yılında Kırçalı'nın Jenda (Yaşlar) köyünde doğmadır. O da Atatürk fikirlerinin, ilke ve vasiyetlerinin en metin savunucularındandır. Oğuz Peltek "Anayurt" gazetesi yayımcısıdır. 1956 yılında ölür. "Ata'ya Ant" şiirinde şöyle demektedir:

*Bize güvendi de
Biraktı eserini*

*Söz verdik
koruyacağz diye*

“Hep sen” şiirinde ise Atatürk’ün ölümünü bir başkalarının, alalede insanların ölümüyle karşılaştırmaktadır.

Orada diyor ki:

*Her insan ölür gider
İşi biter
Senin bitmedi işin*

*Demek ölmedin
Gene Anuttepe’de
Bizi koruyorsun*

Tırgovişte ili Tırnovtsa köyünde dünyaya gelmiş olan Niyazi Hüseyin Bahtiyar (d. 1927) Cumhuriyetin 70. yılı münasebetiyle “Işık Yağmuru” başlığı altında bir şiir kitabı yayımlıyor. Şair Tevfik Fikret gibi şuna sadık kalıyor “Seni kırmak isteyen olursa kırıl fakat eğilme!” Niyazi Hüseyin Bulgaristan’da iken “Köy yankıları” şiir kitabını, Türkiye’de ise Pleven Mektupları, Karanfıllar Uyandı, Çağdaş Rodop Şiiri Antolojisi, Işık Yağmuru, Balkanlar ünlüleri gibi bir sıra kitaplar yayımlamıştır. Son şiir kitabındaki “Atatürk Bağımsızlık Güneşi” eseri dikkatimizi celbedenlerdendir. Şair Atatürk’ü özgürlük, bağımsızlık olarak kabullenmektedir. Atatürkçü düşünce dünyayı yakan güneşin ışınlarından daha kuvvetli yaktaktadır, karanlık geceleri kardan farklı olarak eritir gider.

Vatanın savunucuları, Nene Hatun’un evlatları ölümünden korkmamaktadırlar. Özgürlüğün başlangıcı ise Sakarya savaşıdır. Başkomutan işte orada yeri göğü oynatırcasına sesinin çıktığı kadar bağırdı: “İlk hedefiniz Akdenizdir!” ve askerler dağ başından kopan bir çığ misali aslancasına cenge atıldılar. Nihayet yalnız kara toprak değil, Ege ve Akdeniz suları dahi düşman askerlerine mezar oldu. Şair şöyle sürdürüyor fikrini ki, Mehmetçiğe vatani bağrında kölelik yakışmaz. Bu düşüncüyü onlara aşıl原因an ise ancak Mustafa Kemal Paşa Atatürk’tür – yiğitlik, kahramanlık onlara yakışır. Bu ise Atatürk’ün ölümsüz imanı ve inancıdır.

Niyazi Hüseyin Bahtiyar “Atatürk’le Konuşma” şiirinde sanki daha büyük bir ustalık gösteriyor, şiir özelliklerini daha başarılı kullanma deneyiminde bulunuyor. Anası babası ateşlik önünde otururlar ve öğullarına Türk halkının, Anadolu’nun ulusal bağımsızlık savaşından söz ederler. Onlara Türk, Bulgar olmak üzere Bulgaristan’ın dört bucağından yardım gönderilir. Çünkü Türkiye’nin talihi o dönemde Bulgaristan’ın da talihi demektir. Durum Bulgar Çiftçi Halk Birliği hükümetini, Başbakan

Aleksandır Stamboliyski'yi ilgilendiriyordu. Büyük diplomat ve devlet adamı Aleksandır Stamboliyski iki ülke arasında yardımlaşma ve ilişkilerin iyileşmesi için legal ve gizli yollar araştırmaktadır. Çünkü Türk halkının savaşı haklı bir savaştır. (Karanfiller Uyandı, Kültür Bakanlığı, Ankara, 1923)

Atatürk insanların zihinlerinde ve kalplerinde yuva yapmıştır. O tüm memleketi baştan başa sarmıştır., her evi dolaşır, ziyaret eder. O dahidir, büyük düşündür, diplomat ve devlet adamıdır. O, Mehmet Çavuş'a göre sönmeyen bir ufuktur, bu ufuk bugünkü insanımızın yolunu parlattığı gibi yarınki nesillerin de yollarını, ufuklarını aydınlatacaktır. Şair Atatürk'ü güneş ile kıyaslamakta, karşılaştırmaktadır. Ve bu güneşin ışınları ki, onlar Atatürk'ün düşünce ışınlarıdır, toplumda, doğada yersiz olan her şeyi her varlığı eritip gitmektedir.

Şair, yazar ve araştırmacı Ömer Osman öykü, şiir, roman, deneme, oyun olmak üzere 15 kitap sahibidir. O bundan onlarca yıl önceleri totaliter komünist rejimin sinsi planlarını sezen sanatçılarımızdandır, onun soykırımı, asimilasyon eritme planlarını açığa vurma, ifşa etme yollarını araştırma çabalayanlardandır. Bu rejimin ancak "tek sosyalist Bulgar ulusu"na hizmet etmek istediğini açığa vurmuştur.

"Ağlatmayın Çocukları" şiir kitabı hem eğitici, hem öğretici özelliklere sahiptir. Şair amaca didaktik, lirik, epik şiir öğeleriyle erişme çabasındadır. Dil ifade bakımından çocukların seviyesine uygundur. Burada "10 Kasım 1938" başlıklı bir şiir vardır. Şair bir sabah kendi babasını ağlarken görür, evladı da pek tabii ki babanın gözyaşlarının nedenini soruşturur. Baba, Yunan'ı, İngiliz'i, Fransız'ı Anadolu'dan kovmuş Mustafa Kemal Atatürk'ün öldüğünü beyan eder. Bununla da Atatürk küçük çocuğun kalbinde yer yapar, bu güne dek orayı terk etmemektedir. Şair şu sonuca varıyor ki, sevginin sınırı yoktur, o vize falan da istemez, izinsiz küçük, büyük demeden her avluya, her kalbe girer ve orada yuva yapar, uzak ülkelere de uzanır gider.

1989 yazındaki göç veya "Büyük seyahat" Hüseyin Rasim'i de Türkiye'ye gitmeye mecbur etti. Bu gün İstanbul'da oturan şairimiz kaleme almış olduğu Atatürk şiirinde bu ismin şefkatli, merhametli, acımalı, affedicili bir isim olduğu gerçeğini dile getirmektedir. Öyle ki, son derece anlamlı ve ahenkli, makamı bir isim olarak kabullenilmektedir.

Bu ismi zikreder etmez gözlerimizin önüne Türkiye'nin bizleri mesteyleyici doğası gelir. Aslı Dobruca'dan olan şairimiz hepimizi ikna etmeye çalışmaktadır ki, Atatürk, bütün Türklerin atası, onu daha küçük

yaşta teshir ederek, elinden tutmuş ve mutluluğun yolundan yürümeye sevk etmiştir.

Zahit Güney (d. Zırnevo köyü, Dobriç ili) “Mutlu Miras” eserinde Atatürk’e kendi hakiki babası gibi gerçek annesi veya ilk sevdiği kız gibi bağlanır. Ona olan sevgisi sınırsızdır, kutsaldır, bir halk destanı Kerem ile Aslı’nın birbirlerine olan sevgisinden, aşkından asla farklı değildir. Söz konusu ortaçağ kahramanları günümüzde de yaşamını sürdürmektedir, herbirimizin bilincinde yer almaktadırlar, gönüllerimizi ısıtmaktadırlar, halkımızın zengin gelenek ve törelerini bizlere hatırlatmaktadırlar.

Dulovo kasabasında oturan ozanımız Ali Bayram 1991 yılında Ata’nın Anıtkabirini ziyaret ederek “Ata’nın Anıtkabrinde” şiirini kaleme almıştır. Şiir Anıtkabir’i göklerde dalgalanan bir bayrak, sönmek bilmeyen ve bütün kalpleri ısıtan bir güneş gibi betimler, karşılaştırmalar yapar. Anıtkabir bir masal dünyası sarayından farksız olup uzay misali ebedidir (Koncağül, Sofya, 1995)

Latif Karagöz şiirini “Atam” diye adlandırmıştır. Şair Ata’nın sağlığında bu dünyada bulunup onu göremediğinden bütün varlığıyla esef etmektedir, elini öpmek istemiştir. Bizde gelenek üzere ana babaların, dedelerin, ninelerin, aksakal bilginlerin elleri öpülür. Ozan Atatürk’ün bakışlarına hayrandır, onun bakışları ise sonsuz mavi bir denizi anımsatır bizlere, sonsuz deniz ise Türk’ün kalbine akandır. Kahraman al yeleli bir ata binmiş, önündeki karanlıkları kovalamaktadır, eritmektedir, Anıtkabir’i ziyaret eden insanlara bol bol güneş ışınları göndermektedir. (“Tuna” dergisi, yıl 1, s. 3-4, 1997, s.57)

Totaliter komünist rejimi dönemindeki görüntüler, halkımızın sıkıntıları ustaca “Cezaevinden Hayali Mektuplar” yapıtında Ahmet Emin tarafından dile getirilmiştir. Şair annesini uyarmaktadır ki, duvardaki portreyi, Atatürk’ün portresini indirip, Kur-an’ı Kerim’i şeker sandığında gizlemelidir. Çünkü her an onu da tutuklayabilirler ve sorgular ancak duvardaki Atatürk portresinden ve Müslümanlar’ın kutsal kitabından başlayacaktır. Bu, Türk’ün ve Müslüman’ın Atatürk’e ve ateistlerin, dinsizlerin en çok nefret ettiği Kutsal Kitab’a güvence ve ilham kaynağıdır, onun koruyucu melekleridir.

Gençay Dülger (d. Pravda köyü, Silistra ili) “Türkiye’ m” şiirinde şöyle diyor:

*Herkesten büyüksün sen
Sen büyüksün Atatürk*

*Bil ki bize derler
Atasını seven Türk*

(Sen Yoksun, Şiirler, İstanbul, 1996)

Atatürk'ün portresi Deliormanlı Nebiye İbrahim'in "Duygu Duygu Yaşam" (Eylül , 1996, İstanbul) kitabında ilginç bir betimleme ile bizi karşı karşıya getirmektedir.

Nebiye'nin yaşam deneyimi Reşat Nuri Güntekin'in Çalı Kuşu romanındaki öğretmen kızı yaşamınca başlıyor. Onun şiirlerinde herşeyden önce Deliormanlı'nın billurcasına temiz içdünyası görünmektedir. Onun şiirlerinde gökkuşağının türlü renkliliğini buluyoruz. Şiir Nebiye için bir nevi ilişkiler kurma aracıdır, belki şiirin gücü onu mest eyleyerek sakinleştirmektedir. Çünkü şairler insan duygularının mimarlarıdır. Yazılan eserler ise ustaların elinde gönüllere akıp giden söz müziğidir. Nebiye, Deliormanlılar'ın namuslu ve çalışkan simalarını başarıyla okurlara takdim edebilen bir şairemizdir. Onun bu özelliği Türkiye'ye göç etmesinden sonra da korunmuştur. Nebiye Türkiye, özgürlük ve Atatürk bir bütün oluşturmaktadırlar, demektedir. Onlar birbirinden ayrılmayan bir üçgen oluşturmaktadırlar. Bunlar yaratıcı Jan Paul Sartır'ca düşünüp muhakeme etmeye sevk eden sinonimler olsa gerek. O, "Ata'ma" şiirinde şöyle diyor:

*Uzaktan geldim Atam
Gönlüm çok yorgun
Şanlı bir geçmişin anısıyım
Yaşantısıyım kâbuslu günlerin*

Ne kadar basit, ne kadar sıcak söylemiş şaire. Burada sanki yas ve sevinç birbirine karışmaktadır. Şaire Türkiye'ye içinde gizli bir sevgiyle vasil olmuştur. O Ata'nın bırakmış olduğu emaneti korumak için derhal nöbete geçmeye hazırdır.

Sonunda Sabri Alagöz'ün de birkaç şiirine de değinmeden geçmek doğru olmayacaktır. Şair, gazeteci ve araştırmacımız büyük asker ve devlet adamı Mustafa Kemal Atatürk'ün simasını hayli ilginç olarak betimlemektedir. Örneğin, "Türkiye'nin Ufku" şiirinde Mustafa Kemal Paşa ordusuna hitaben: "İlk hedefiniz Akdeniz'dir!" deyince yer yerinden oynar. Sakarya, Dumlupınar, Afyon, Karahisar vb. yerlerde düşen şehitler sanki canlanır, ayağa kalkar, yeniden cenge atılırlar. Bu bir mübalağadır, fakat tarihi gerçeklere ve mantığa uygundur, çünkü böyle olmasaydı bu memleket yoktan varedilemezdi, düşmanın çizmesinden kurtulamazdı. Atatürk'ün vatanını canlılar, ölümler, canlı ve cansız doğa bir bütün olarak bu toprakları savunmuşlardır. Hepsi bir ağızdan sanki "Ölüm veya bağımsızlık" diye haykırılmışlardır.

Dünya çapında bazı kimselerin Türkiye'yi dünya haritasından silmeye hazırlandıkları bir anda Mustafa Kemal Paşa halkının başına geçerek yeni Türkiye'nin yeni limanını bularak yeni baştan demir atmaya başlar. Yeni liman sonsuzluğun ve ölümsüzlüğün limanıdır.

“Atatürk'ün Altın Saati” şiirinde ise saat canlı bir varlık gibi tasvir edilmektedir. Öyleki saat burada Ata'sını koruyabilmek için yiğitlerin yiğidi gibi düşman kurşunun önüne gerilir, Mustafa Kemal'in kalbine giden kurşunun önüne set çeker. Saat yıldız yıldız, parça parça olur, ölümsüzlüğü kazanır, Atatürk ise büyük bir güneşe dönüşür, Anadolu'nun nehirlerce, denizlerce akan al kanları “düşmanı büyüler, dünyayı büyüler”. Velhasıl, Mehmetçik, Fatmacık, Ayşecikler ölümsüzlük varken ölüme teslim olmazlar.

“Anıtkabir” şiirinde ise ozan bugünkü Türkiye Cumhuriyeti'nin bile mozolede, Anıtkabir'den yönetildiğine emindir. Türkiye'nin solmaz çelengi ancak orada örülmektedir. Çünkü Ata'nın ilkeleri ve düşünceleri onun oluşturduğu ordu tarafından korunmakta ve müdafaa edilmektedir.

Atatürk çağımızın başkalarıyla karşılaştırılmayacak kahramanlarından. Buna geçen yüzyıl “Time” dergisinin düzenlediği anket esnasında da tanık olduk. Çağın adamını seçerken Atatürk rakiplerini çok gerilerde bırakarak birinci oldu. 20.yüzyılın kişisi olarak seçildi. Çünkü şair Mehmet Çavuş:

*Eşin yoktur bu dünyada
Sen ölmedin büyük Ata!*

demekte haklıdır.